lijk leven in de groote steden niet dieper laten wegzinken, terzijde gesteld moet worden.

Doch men voert ook practische bedenkingen.

Men beweert, dat, al zou de splitsing worden doorgevoerd, de leden der gemeente zich niet laten dwingen, en ze zich toch niet aan hun eigen wijkpredikant en wijkkerk zullen houden. Nu stem ik toe, dat gereformeerde menschen zich moeilijk laten dwingen, en ik weet dat gebod op gebod en regel op regel weinig baat, maar ik heb wel zooveel vertrouwen in onze kerkleden, dat zij, indien de zelfstandige wijkkerk geïnstitueerd wordt, spoedig met dien staat van zaken genoegen zullen nemen. De meelevenden en ernstig-denkenden natuurlijk, en wanneer bij de anderen het besef levendiger wordt, dat het hun eigen kerk en dominé is, en zij geregeld denzelfden predikant hooren, dien zij ook in hun gezinnen ontmoeten, schikken zij zich m.i. spoedig. De bewijzen voor dit vertrouwen liggen voor 't grijpen. En wanneer men in eigen wijkkerk eigen plaatsen heeft, en het eigen wijkleven bevorderd en tot ontwikkeling gebracht wordt, zal het met den onwil der leden wel wat meevallen, al zullen er altoos weerspannigen overblijven.

Doch mag een kerkeraad voor dezen uit den weg gaan?

Heeft men soms om enkele malcontenten de vereeniging in '92 opgegeven?

Is de ineensmelting tusschen de A- en B-kerk losgelaten, omdat hier en daar een enkele de zonde der gedeeldheid wilde bestendigen? Immers neen, en zou nu, omdat sommigen weigeren in dit gareel te loopen, de breking der massaliteit achterwege moeten blijven? Geen enkele kerkeraad zou zulk een verantwoordelijkheid op zich durven laden, en voor deze argumenten mag men geen plaats ruimen. Wel heeft de kerkeraad de roeping tactisch en paedagogisch te werk te gaan, en de gemeente in deze richting op te voeden, en dan twijfel ik aan het resultaat niet.

Ons gereformeerde volk wil graag den goeden kant uit.

Het is van waarachtige reformatie allerminst wars.

De afschaffing van de plaatsenverhuring en collectes etc. heeft bewezen, hoe men op verschillende plaatsen voor radicale hervormingen niet bang was, en zou in onze groote stadskerken het conservatisme en de onwilligheid in zoo sterke mate den toon aangeven, dat op die klippen de zelfstandige wijkkerk moest stranden?

Over een tweede bezwaar hoop ik in een slotartikel te handelen.

K. D.

UIT DE SCHRIFT.

„Rust een weinig."

> En Hij zeide tot hen: Komt gijlieden in eene woeste plaats alleen, en rust een weinig; want er waren velen, die kwamen en gingen en zij hadden zelfs geen gelegen tijd om te eten. Markus 6:31.

Hier is het woord van den Hoogepriester, die medelijden kan hebben met onze zwakheden en die weet in te leven in al den levensnood van Zijn discipelen.

Eerst zond Hij hen uit. Twee aan twee. En ze hebben den langen, moeilijken tocht volbracht. Ze hebben gepredikt het Evangelie des Koninkrijks. En ze hebben in den naam van Jezus vele krachten gedaan.

Nu zijn ze weergekeerd. Hun zending is volbracht. Maar, al arbeidende, groeide hun arbeid van dag tot dag. Het getal van de nieuwsgierigen, van de belangstellenden, van de begeerigen, van de hongerenden en dorstenden naar het Koninkrijk Gods nam toe. Ze kwamen af en aan met hun geestelijke en lichamelijke nooden. En niemand mocht ledig worden weggezonden. Van oogenblik tot oogenblik, van uur tot uur werd het drukker rondom den Heiland en de zijnen.

Toen heeft Jezus getoond, dat Hij om den nood der schare, den nood van Zijn eigen discipelen niet vergat.

Hij riep ze tot zich. Ze moesten weg. Uit de drukte naar de eenzaamheid. Uit den arbeid naar de rust.

„Rust een weinig".

* * *

Hier is het recht van de rust voor wie arbeiden in het Koninkrijk Gods.

Wie zijn heilige roeping verstaat, verlangt te arbeiden met inspanning van al zijn krachten. Die vreest niet de drukte, maar zoekt naar nieuwe geopende deuren, om het evangelie in te dragen in het leven.

Traagheid is altijd een leelijke zonde, maar ze is niet leelijker, dan wanneer ze indringt in het leven van hen, die een speciale taak ontvingen in het Koninkrijk van dien Heiland, die het doen van den wil desgenen, die Hem had gezonden en de volbrenging van Zijn werk Zijn „spijze" noemde.

De booze en luie dienstknecht, die het ontvangen talent in de aarde verborg en het zonder woeker zijn heer mende terug te mogen geven, werd uitgeworpen in de buitenste duisternis.

Wie zijn heilige roeping verstaat, heeft den arbeid lief, omdat hij Hem liefheeft, die hem in dien arbeid leidde. Die liefdedienst heeft nog nooit iemand verdroten.

En nu is er vreugde, als de arbeid groeit.

Nu hindert het niet, dat de vraagstukken vermeerderen. De moeilijkheden zijn er, opdat ze in de kracht van Hem, die tot arbeiden riep, zouden worden overwonnen. Ze maken het leven gespannen. Ze maken het ook rijk.

En juist voor hen, die de weelde van den arbeid kennen, is nu het recht van de rust.

* * *

Want levensspanning is levensrijkdom. Maar altijddurende, ongebroken spanning leidt tot overspanning. Wie roofbouw pleegt aan zijn akker, mergelt dien uit en maakt den bodem onbekwaam om ook in de toekomst vrucht te dragen.

Dat gevaar zag de Heiland naderen. Toen zelfs de tijd ging ontbreken voor Zijn met inspanning arbeidende discipelen om de verloren lichaamskracht, al etende, te herwinnen, riep Hij ze uit hun arbeid uit. Toen moesten ze weg. Toen gaf Hij hun het recht van de rust.

Ze mochten daar niet blijven temidden van de aan en af loopende menigte.

Ze mochten een tijdlang de nooden eens niet zien.

Ze mochten de beden om hulp nu eens niet hooren.

Hun predikende mond moest nu eens gesloten wezen. Hun bezige handen werkeloos. Hun gejaagde leven moest de kalmte herwinnen.

En Hij bracht ze in het schip. Ze voeren weg. Met Hem alleen. Naar de eenzaamheid.

En dat is goed voor de drukke, gejaagde levens. De eenzaamheid met Jezus.

* * *

Dit recht van de rust in het Koninkrijk Gods is niet enkel en niet allereerst een recht voor het lichaam.

Het is allermeest het recht voor de ziel.

Aan den ingespannen arbeid in het Koninkrijk Gods zijn immers zooveel ontstellende gevaren voor het zieleleven van den arbeider verbonden.

De oppervlakkige ziet misschien enkel op het voorrecht van over de eeuwige dingen te mogen spreken. Maar wordt niet al te vaak vergeten het gevaar van over de eeuwige dingen te moeten spreken?

[illegible] is zielerijkdom. Te moeten voorgaan in het gebed tien-, twintigmaal soms op één enkelen dag, is zielsgevaar. Want er is niet gevaarlijker dan de sleur in het heilige. Het is de arbeid zonder ziel. Dan bidt de gemakkelijk pratende mond. Dan naderen de prevelende of ratelende lippen. Dan blijft het hart ver.

En deze arbeid is vergeefsche arbeid.

Het is „Heere Heere" roepen. En er kunnen dan in Jezus' naam nog wel vele krachten geschieden.

Maar deze arbeid brengt de ziel van den arbeider in gevaar.

De apostel zag dat gevaar, toen hij vreesde, al predikende voor anderen, zelf verwerpelijk te worden.

De Heiland zag dat gevaar, toen Hij Zijn drukke discipelen uit de drukte wegriep naar een weinig rust.

* * *

Die rust is dan een rust met Jezus.

Hij ging met Zijn discipelen mee.

Hij was bij hen in de eenzaamheid.

Hij leidde hen opnieuw in de verborgenheden van Zijn Koninkrijk in. Uit Zijn mond vingen ze op de woorden des eeuwigen levens.

En het was niet enkel de eenzaamheid, die deze discipelen na de drukte verkwikte. En het was niet enkel een weinigje rust, dat hen de krachten vernieuwde.

Het was Jezus in de eenzaamheid. Het was Jezus in de rust.

Een rust, die enkel afleidt, is wereldsche rust.

Onze rust leide ons óp tot Hem, leide ons nieuw in in de gemeenschap met Hem, die ons tot arbeiden riep en de rust gunde.

Die rust zij dan ook enkel middel, geen doel.

Ze verdiepe het zieleleven, dat bij groei van de breedte en vermindering van diepte in oppervlakkigheid zou verzanden.

Ze bekwame tot nieuwen arbeid en doe naar dien nieuwen arbeid met nieuwe levensvreugde verlangen.

Ze stelle in staat, om, als straks de schare weer groeit, het wonderlijke bevel te volbrengen: „Geef gij hun te eten", al hebben we niet meer dan vijf brooden en twee visschen (vs. 37).

Rusten om te werken.

Een weinig rust om véél te werken.

G. R. K.

PERS-SCHOUW.

De droogte.

Elke pers-schouw dateert zichzelf. De onderwerpen wijzen uit, in welken tijd men schrijft. Soms kan iets in den tijd tusschen schrijven en verschijnen van het blad zijn actualiteit al hebben verloren. In het onderhavige geval ware het te hopen. Nu ik hier in een stil Veluwsch dorpje aan de samenstelling van deze persrevue bezig ben, ziet de hemel weer strak blauw. Alle gewolkte van gisteren is weggevaagd. Tot schrik vooral van de buitenmenschen. Wij hebben hier dan ook te doen met een plaag, die zich over een groot deel van de wereld uitbreidt en daarom verdient het volgende artikel van de „Amsterdamsche Kerkbode" overweging.

> Eene bezoeking des Heeren mag wel heeten de langdurige droogte, met welke zoo goed als geheel Europa wordt bezocht.
>
> Van dag tot dag straalt de zon, vaak uit eenen geheel wolkenloozen hemel op het aardrijk neder.
>
> Alle sappen worden aan den bodem onttrokken en met name die vruchten, welke geen diepte van aarde hebben, komen aan voeding tekort.
>
> Dat is meer, dat is iets anders dan een natuurverschijnsel.
>
> Wij zijn nog wijs genoeg, door genade, om daarin de hand des Heeren te zien, gelijk onze Heidelbergsche Catechismus ons daarin voorgaat bij de bespreking van de Voorzienigheid Gods.
>
> Dat is niet slechts Oostersche beeldspraak; maar die Oostersche taal schildert ons de realiteit van de regeering aller dingen door Hem, die in den beginne schiep den hemel en de aarde.
>
> Het is een nieuw geluid, dat zich aansluit bij de vele, die wij in den jongsten tijd vernamen, waarin de Heere Zijnen schepselen leert, dat zij menschen zijn.
>
> Niet in den oppervlakkigen zin van zoovele waanwijzen, die het verklaren alsof dit woord beloelde ons onze voortreffelijkheid te doen verstaan; maar in den waren zin, dat wij van kleinheid zullen worden overtuigd.
>
> De Heere doet wat Hem behaagt, zonder daarover ons oordeel te vragen; en waar de dwaze mensch meent het buiten Hem te kunnen stellen, leert Hij hun dat het wel anders is.
>
> Dat heeft Hij ons doen ervaren in den oorlog, waarvan de menschen dachten, dat die onmogelijk was geworden.
>
> Dat doet Hij ervaren in wat na den oorlog in den zoogenaamden vredestijd is geschied.
>
> Dat zal Hij ook laten zien in de toekomst, waar de menschen meenen dat ontwapening mogelijk zal zijn geworden.
>
> Dat is telkens weer opnieuw de dwaasheid des menschen, dat hij meent aan de oordeelen Gods te kunnen ontkomen zonder bekeering en zonder verootmoediging.
>
> Helaas worden de menschen, die dat meenen niet alleen onder de heidenen gevonden, maar ook onder hen die leven bij het licht van het Woord van God, die zeggen in dat Woord het licht te erkennen op hun pad.
>
> Och, dat hunne oogen geopend werden om te zien en hunne harten geneigd om te erkennen, hoezeer zij dwalen!

Gereformeerd of Reformatorisch?

Ziet men buiten elken morgen naar den hemel met het dilemma in het hart: regen of droogte, we behoeven gelukkig niet het dilemma te scheppen: Gereformeerd of Reformatorisch. In dat opzicht kan ik het met (Ds) T. F(erwerda) in het „Noord-Hollandsch Kerkblad" niet eens zijn. Helaas! Want ik ben het zoo graag met hem eens. Ziehier dan zijn bezwaar.

> De oude Romeinen plachten te zeggen, dat woorden hun beteekenis krijgen door het gebruik en inderdaad schuilt er in deze verstandige opmerking veel waars.
>
> Daar hebt ge, om een voorbeeld te noemen, een woord als „Gereformeerd" of „Hervormd". Daaruit spreekt een stemming van rust. Als verleden deelwoord duidt het aan een handeling die is afgeloopen, een voldongen feit, kortom iets dat werd bereikt. Daarentegen trilt er in het tegenwoordig deelwoord „Protestant" iets van activiteit die in vollen gang is, gelijk ook in Remonstrant. Hier niet de placide kalmte van het afgedane, maar de beweging van een actie die voortduurt.
>
> Toch zou, wie hier louter op den klank van deze woorden afging, zich deerlijk kunnen vergissen.
>
> De vraag, welke richting meerder geestelijke kracht heeft gevoefend in ons vaderland: het ietwat rumoerige Protestantisme (hier nu genomen als verzamelnaam van al wat anti-Roomsch is) of de Gereformeerde gezindheid, kan door de aanhangers van deze laatste met een gerust hart ter beslissing aan een onbevooroordeeld historiekenner worden voorgelegd. Trouwens, het is bekend genoeg, hoe onze geestelijke voorvaders den naam waarmee de kerken, voortgekomen uit de meer Calvinistisch getinte Reformatie, worden aangeduid, niet verstaan hebben alsof nu alles voor goed in orde was. „Reformata quia semper reformanda" was hun devies, wat zeggen wil dat de kerk gereformeerd is en voortdurend meer gereformeerd te worden. Met Paulus noemden zij niet in het al-reede gegrepene, maar verstonden zij de roeping er naar te jagen of zij het grijpen mochten.
>
> Evenwel blijkt in den laatsten tijd de gangbare term onder ons sommigen niet meer te voldoen. Er is althans een nieuw woord dat hier en daar in onze kerkelijke pers opduikt, het woord: „re-